

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Kriptoaktīvu pakalpojumu likums

I nodaļa

Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likumā lietotie termini

Likumā lietotie termini atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 31. maija regulas (ES) 2023/1114 par kriptoaktīvu tirgiem un ar ko groza regulas (ES) Nr. 1093/2010 un (ES) Nr. 1095/2010 un direktīvas [2013/36/ES](#) un (ES) 2019/1937 (turpmāk — regula Nr. 2023/1114) 3. pantā noteiktajiem terminiem.

2. pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir veicināt kriptoaktīvu jomas attīstību un noteikt tiesisku ietvaru kriptoaktīvu tirgus darbībai Latvijā.

3. pants. Likuma darbības joma

(1) Likums attiecas uz personām, kas Latvijā ir iesaistītas kriptoaktīvu emitēšanā, publiskā piedāvāšanā un pielaišanā tirdzniecībai vai sniedz kriptoaktīvu pakalpojumus (turpmāk visi kopā — likuma subjekti).

(2) Likums nosaka kompetento uzraudzības iestādi atbilstoši regulai Nr. 2023/1114, minētās iestādes tiesības un pienākumus.

4. pants. Kompetentā uzraudzības iestāde, tās tiesības un pienākumi

(1) Latvijā kompetentā uzraudzības iestāde, kas noteikta saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 93. panta 1. punktu, ir Latvijas Banka.

(2) Latvijas Bankai ir tiesības noteikt likuma subjektu darbības pārskatu un citas sniedzamās informācijas saturu un iesniegšanas kārtību.

(3) Latvijas Bankai ir tiesības noteikt likuma subjektu darbību regulējošas prasības un šo prasību izpildes kārtību, ievērojot Eiropas Banku iestādes vai Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes lēmumus, pamatnostādnes un ieteikumus attiecībā uz kriptoaktīvu emisiju, publisko piedāvājumu vai pielaidi tirdzniecībai, kā arī kriptoaktīvu pakalpojumu sniegšanu.

(4) Latvijas Banka nosaka kritērijus, atbilstoši kuriem kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēji, kas sniedz konsultācijas par kriptoaktīviem, nodrošina, ka fiziskajām personām, kuras to vārdā sniedz informāciju par kriptoaktīviem vai kriptoaktīvu pakalpojumu, tostarp konsultācijas par kriptoaktīviem, ir nepieciešamās zināšanas un kompetence attiecīgajā jomā.

(5) Likuma subjektu uzraudzības īstenošanā Latvijas Bankai ir regulas Nr. 2023/1114 94. panta 1. un 3. punktā noteiktās tiesības.

II nodaļa

Likuma subjektu pienākumi un tiesības

5. pants. Likuma subjektu vispārīgie pienākumi un tiesības

(1) Likuma subjektam ir pienākums nekavējoties informēt Latvijas Banku par visām būtiskajām izmaiņām, tai skaitā par visiem apstākļiem, kas var negatīvi ietekmēt likuma subjekta turpmāko darbību, vai izmaiņām informācijā, kas tai iesniegta, lai saņemtu atļauju emitēt, publiski piedāvāt vai pielaist tirdzniecībai kryptoaktīvu vai sniegt kryptoaktīvu pakalpojumus.

(2) Lai izpildītu regulas Nr. 2023/1114 70. panta 3. punkta prasības, kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējam, lai izvietotu klientu naudas līdzekļus, kas nav elektroniskās naudas žetoni, ir tiesības atvērt kontu kredītiestādē vai Latvijas Bankā. Latvijas Banka var atvērt šajā pantā minēto kontu, ja tas atbilst Eiropas Savienības, tostarp Eiropas Centrālās bankas, tiesiskajam regulējumam.

6. pants. Maksājumi Latvijas Bankai

(1) Persona, kas plāno sniegt kryptoaktīvu pakalpojumus (ja tā nav finanšu tirgus dalībnieks, kura darbību uzrauga Latvijas Banka), iesniedz Latvijas Bankai pieteikumu, lai saņemtu atļauju sniegt kryptoaktīvu pakalpojumus, un par pieteikuma izskatīšanu maksā 2500 *euro*.

(2) Persona, kas plāno publiski piedāvāt vai pielaist tirdzniecībai aktīviem piesaistītu žetonu (ja šī persona nav finanšu tirgus dalībnieks, kura darbību uzrauga Latvijas Banka), iesniedz Latvijas Bankai pieteikumu, lai saņemtu atļauju publiski piedāvāt vai pielaist tirdzniecībai aktīviem piesaistītu žetonu, un par pieteikuma izskatīšanu maksā 2500 *euro*.

(3) Finanšu tirgus dalībnieks, kura darbību uzrauga Latvijas Banka, tai skaitā emitents, kas saņēmis atļauju publiski piedāvāt vai pielaist tirdzniecībai aktīviem piesaistītu žetonu, iesniedz Latvijas Bankai pieteikumu, lai saņemtu atļauju publiski piedāvāt vai pielaist tirdzniecībai katru citu aktīviem piesaistītu žetonu, un par pieteikuma izskatīšanu maksā 1250 *euro*, bet kopējā maksa Latvijas Bankai neatkarīgi no pieteikumu skaita nepārsniedz 5000 *euro* gadā.

(4) Kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs, kurš saņēmis atļauju sniegt kryptoaktīvu pakalpojumus saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 63. pantu, maksā Latvijas Bankai līdz 0,6 procentiem (ieskaitot) gadā no bruto ieņēmumiem, kas saistīti ar kryptoaktīvu pakalpojumu sniegšanu, bet ne mazāk kā 3000 *euro* gadā.

(5) Finanšu tirgus dalībnieks (izņemot kredītiestādi, ieguldījumu brokeru sabiedrību, centrālo vērtspapīru deponētāriju un regulētā tirgus organizētāju), kura darbību uzrauga Latvijas Banka un kurš saņēmis atļauju sniegt kryptoaktīvu pakalpojumus saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 60. pantu, maksā Latvijas Bankai līdz 0,6 procentiem (ieskaitot) gadā no bruto ieņēmumiem, kas saistīti ar kryptoaktīvu pakalpojumu sniegšanu.

III nodaļa

Atbildība

7. pants. Pārkāpumi kryptoaktīvu pakalpojumu jomā

Latvijas Banka ir tiesīga piemērot sankcijas un administratīvos pasākumus, ja tā konstatē, ka likuma subjekts vai par pārkāpumu atbildīgā persona neievēro:

1) regulas Nr. 2023/1114 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. vai 14. pantā noteiktās prasības attiecībā uz kryptoaktīvu, kas nav aktīviem piesaistīti žetoni vai elektroniskās naudas žetoni, publisko piedāvājumu un pielaidi tirdzniecībai, šādu kryptoaktīvu baltās grāmatas un tirgvedības paziņojumu saturu, formātu, paziņošanu, publicēšanu, grozīšanu, atteikuma tiesību nodrošināšanu šādu kryptoaktīvu privātiem turētājiem, kā arī šādu kryptoaktīvu piedāvātāju un personu, kas lūdz pielaidi to tirdzniecībai, pienākumu izpildi;

2) regulas Nr. 2023/1114 16., 17., 19., 22., 23., 25., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 46. vai 47. pantā noteiktās prasības attiecībā uz aktīviem piesaistītu žetonu emisiju, publisku piedāvājumu vai pielaidi tirdzniecībai, atļaujas saņemšanu minēto darbību veikšanai, informācijas sniegšanu Latvijas Bankai par emitēto aktīviem piesaistītu žetonu vērtību, to turētājiem un darījumiem ar tiem, aktīviem piesaistītu žetonu emisijas ierobežojumu ievērošanu, aktīviem piesaistītu žetonu emitenta pienākumu izpildi, aktīvu rezervju turēšanu, atvēršanas un izpiršanas plānu izstrādi un uzturēšanu, iesniegšanu Latvijas Bankai, pārskatīšanu un atjaunināšanu, kā arī informācijas sniegšanu Latvijas Bankai par būtiskas līdzdalības ieguvēja būtiskās līdzdalības apmēra izmaiņām;

3) regulas Nr. 2023/1114 48., 49., 50., 51., 53., 54. vai 55. pantā noteiktās prasības attiecībā uz elektroniskās naudas žetonu emisiju, publisku piedāvājumu vai pielaidi tirdzniecībai, atļaujas saņemšanu minēto darbību veikšanai, elektroniskās naudas žetonu izpiršanu, procentu maksāšanas aizlieguma ievērošanu, šādu kriptoaktīvu baltās grāmatas un tirgvedības paziņojumu saturu, formātu, paziņošanu un publicēšanu, apmaiņā pret elektroniskās naudas žetoniem saņemto naudas līdzekļu ieguldīšanas kārtības ievērošanu, kā arī atvēršanas un izpiršanas plānu izstrādi un uzturēšanu, iesniegšanu Latvijas Bankai, pārskatīšanu un atjaunināšanu;

4) regulas Nr. 2023/1114 59., 60., 64., 65., 66., 67., 68., 69., 70., 71., 72., 73., 74., 75., 76., 77., 78., 79., 80., 81., 82. vai 83. pantā noteiktās prasības attiecībā uz atļaujas sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus saņemšanu un šādu pakalpojumu sniegšanu, kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja pienākumu izpildi, pārvaldības kārtības nodrošināšanu, informācijas sniegšanu Latvijas Bankai par izmaiņām kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja vadības struktūrā, klientu kriptoaktīvu un naudas līdzekļu drošas glabāšanas nodrošināšanu, sūdzību izskatīšanas procedūru izveidi un uzturēšanu, interešu konfliktu identificēšanu, novēršanu, pārvaldīšanu un atklāšanu, ārpakalpojumu izmantošanu, likvidācijas plāna izstrādi un uzturēšanu, kā arī informācijas sniegšanu Latvijas Bankai par būtiskas līdzdalības ieguvēja būtiskās līdzdalības apmēra izmaiņām;

5) regulas Nr. 2023/1114 88. panta 1., 2. vai 3. punktā noteiktās prasības attiecībā uz iekšējās informācijas publiskošanu;

6) regulas Nr. 2023/1114 89. pantā noteiktās prasības attiecībā uz iekšējās informācijas ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumu;

7) regulas Nr. 2023/1114 90. pantā noteiktās prasības attiecībā uz iekšējās informācijas nelikumīgas izpaušanas aizliegumu;

8) regulas Nr. 2023/1114 91. pantā noteiktās prasības attiecībā uz tirgus manipulāciju aizliegumu;

9) regulas Nr. 2023/1114 92. panta 1. punktā noteiktās prasības attiecībā uz tirgus ļaunprātīgas izmantošanas konstatēšanu un novēršanu;

10) regulas Nr. 2023/1114 94. panta 3. punktā noteiktās prasības attiecībā uz informācijas, dokumentu un datu sniegšanu Latvijas Bankai pēc tās lūguma vai pieprasījuma, kā arī attiecībā uz citu Latvijas Bankas noteikto likuma subjekta uzraudzības īstenošanas prasību izpildi.

8. pants. Sankcijas un administratīvie pasākumi

(1) Latvijas Banka ir tiesīga piemērot likuma subjektam vai par pārkāpumu atbildīgajai personai šādas sankcijas:

1) brīdinājumu — par šā likuma [7.](#) pantā minētajiem pārkāpumiem;

2) soda naudu fiziskajai personai:

a) līdz 700 000 *euro* vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu divkāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 1., 2., 3. vai 4. punktā minētajiem pārkāpumiem,

b) līdz 1 000 000 *euro* vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu trīskāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 5. punktā minēto pārkāpumu,

c) līdz 5 000 000 *euro* vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu trīskāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 6., 7., 8. vai 9. punktā minētajiem pārkāpumiem;

3) soda naudu juridiskajai personai:

a) līdz 5 000 000 *euro* vai trim procentiem no iepriekšējā pārskata gada kopējā apgrozījuma saskaņā ar iepriekšējo apstiprināto gada pārskatu vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu divkāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 1. punktā minētajiem pārkāpumiem,

b) līdz 5 000 000 *euro* vai pieciem procentiem no iepriekšējā pārskata gada kopējā apgrozījuma saskaņā ar iepriekšējo apstiprināto gada pārskatu vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu divkāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 4. punktā minētajiem pārkāpumiem,

c) līdz 5 000 000 *euro* vai 12,5 procentiem no iepriekšējā pārskata gada kopējā apgrozījuma saskaņā ar iepriekšējo apstiprināto gada pārskatu vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu divkāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 2. vai 3. punktā minētajiem pārkāpumiem,

d) līdz 2 500 000 *euro* vai līdz diviem procentiem no iepriekšējā pārskata gada kopējā apgrozījuma saskaņā ar iepriekšējo apstiprināto gada pārskatu — par šā likuma [7.](#) panta 5. punktā minēto pārkāpumu,

e) līdz 15 000 000 *euro* vai līdz 15 procentiem no iepriekšējā pārskata gada kopējā apgrozījuma saskaņā ar iepriekšējo apstiprināto gada pārskatu vai līdz pārkāpuma rezultātā gūto ienākumu vai novērsto iespējamo zaudējumu trīskāršam apmēram — par šā likuma [7.](#) panta 6., 7., 8. vai 9. punktā minētajiem pārkāpumiem;

4) aizliegt uz 10 gadiem kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja valdes vai padomes loceklim vai citai par pārkāpumu atbildīgai fiziskajai personai ieņemt amatu kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja vadības struktūrā — par atkārtotiem šā likuma [7. panta](#) 6., 7., 8. vai 9. punktā minētajiem pārkāpumiem;

5) anulēt likuma subjektam izsniegto atļauju emitēt, publiski piedāvāt vai pielaist tirdzniecībai kryptoaktīvus (tai skaitā aktīviem piesaistītus žetonus un elektroniskās naudas žetonus) vai sniegt kryptoaktīvu pakalpojumus.

(2) Ja likuma subjekts, kuram piemērojama šā panta pirmās daļas 3. punktā minētā sankcija, ir mātes sabiedrības meitas sabiedrība vai šīs meitas sabiedrības filiāle, kas sagatavo konsolidēto finanšu pārskatu saskaņā ar [Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likumu](#), attiecīgais kopējais gada apgrozījums ir kopējais gada apgrozījums vai tam atbilstošs ieņēmumu veids saskaņā ar attiecīgajiem Eiropas Savienības tiesību aktiem grāmatvedības jomā, ņemot vērā jaunāko pieejamo galvenās mātes sabiedrības konsolidēto finanšu pārskatu.

(3) Latvijas Banka ir tiesīga piemērot šādus administratīvos pasākumus:

1) pieprasīt, lai par pārkāpumu atbildīgā fiziskā vai juridiskā persona izbeidz attiecīgo rīcību, — par šā likuma 7. pantā minētajiem pārkāpumiem;

2) noteikt kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja valdes vai padomes loceklim vai citai par pārkāpumu atbildīgai fiziskajai personai pagaidu aizliegumu līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim, bet ne ilgāk kā divus gadus ieņemt kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja valdes vai padomes locekļa amatu — par šā likuma 7. panta 4., 5., 6., 7., 8. vai 9. punktā minētajiem pārkāpumiem;

3) noteikt kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzēja valdes vai padomes loceklim vai citai par pārkāpumu atbildīgai fiziskajai personai pagaidu aizliegumu līdz galīgā nolēmuma spēkā stāšanās brīdim, bet ne ilgāk kā divus gadus veikt darījumus savā vārdā — par šā likuma 7. panta 5., 6., 7., 8. vai 9. punktā minētajiem pārkāpumiem.

(4) Latvijas Banka ir tiesīga piemērot administratīvos pasākumus atsevišķi vai papildus sankcijām.

9. pants. Administratīvās lietas izskatīšanas termiņš, administratīvā akta pārsūdzēšana un darbība

(1) Lēmumu par sankciju un administratīvo pasākumu piemērošanu Latvijas Banka var pieņemt divu gadu laikā no administratīvās lietas ierosināšanas dienas.

(2) Objektīvu iemeslu dēļ, tostarp gadījumā, ja lietā nepieciešama ilgstoša faktu konstatācija, Latvijas Banka, pieņemot attiecīgu lēmumu, var pagarināt šā panta pirmajā daļā noteikto lēmuma pieņemšanas termiņu uz laiku, kas nepārsniedz trīs gadus no lietas ierosināšanas dienas. Lēmums par termiņa pagarināšanu nav pārsūdzams.

(3) Latvijas Bankas administratīvo aktu, kas izdots, pamatojoties uz regulas Nr. 2023/1114, citu Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu, šā likuma un Latvijas Bankas izdoto noteikumu prasībām kryptoaktīvu jomā, var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā. Tiesa triju tiesnešu sastāvā lietu izskata kā pirmās instances tiesa. Administratīvās apgabaltiesas spriedumu var pārsūdzēt, iesniedzot kasācijas sūdzību.

(4) Ja Latvijas Banka, pamatojoties uz regulas Nr. 2023/1114, citu Eiropas Savienības tieši piemērojamo tiesību aktu, šā likuma un Latvijas Bankas izdoto noteikumu prasībām kryptoaktīvu jomā, ir izdevusi administratīvo aktu (izņemot lēmumu par soda naudas piemērošanu), šā akta apstrīdēšana un pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

10. pants. Noilgums

(1) Latvijas Banka administratīvo lietu par regulā Nr. 2023/1114, citos Eiropas Savienības tieši piemērojamos tiesību aktos, šajā likumā un Latvijas Bankas izdotajos noteikumos kryptoaktīvu

jomā noteikto prasību pārkāpumu var ierosināt ne vēlāk kā piecu gadu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas, bet, ja pārkāpums ir ilgstošs, — no pārkāpuma izbeigšanas dienas.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktā noilguma termiņa skaitīšanu aptur ar administratīvās lietas ierosināšanas dienu.

Pārejas noteikumi

1. Šā likuma [6.](#) panta pirmo daļu piemēro no 2024. gada 30. decembra.

2. Kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs, kurš sācis sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus līdz 2024. gada 30. decembrim un kura darbību atbilstoši [Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 45.](#) panta otrās daļas 6. punkta "e" apakšpunktam uzrauga Valsts ieņēmumu dienests, ir tiesīgs līdz 2025. gada 30. jūnijam turpināt kriptoaktīvu pakalpojumu sniegšanu, nesaņemot Latvijas Bankas atļauju sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 prasībām. Ja šāds kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs līdz 2025. gada 30. jūnijam iesniedz Latvijas Bankai pieteikumu, lai saņemtu atļauju sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 prasībām, tas ir tiesīgs bez minētās atļaujas turpināt kriptoaktīvu pakalpojumu sniegšanu līdz brīdim, kad Latvijas Banka ir izskatījusi tā pieteikumu un pieņēmusi lēmumu attiecībā uz atļaujas sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 prasībām izsniegšanu.

3. Valsts ieņēmumu dienests pēc Latvijas Bankas pieprasījuma nodod tā rīcībā esošo uzraudzības funkcijas īstenošanas rezultātā iegūto informāciju par tiem kriptoaktīvu pakalpojumu sniedzējiem, kuri līdz 2025. gada 30. jūnijam iesnieguši Latvijas Bankai pieteikumu, lai saņemtu atļauju sniegt kriptoaktīvu pakalpojumus saskaņā ar regulas Nr. 2023/1114 prasībām.

Likums stājas spēkā 2024. gada 30. jūnijā.

Likums Saeimā pieņemts 2024. gada 13. jūnijā.

Valsts prezidents *E. Rinkēvičs*

Rīgā 2024. gada 21. jūnijā